

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในสภาวะการแข่งขันที่ตลาดการค้ามีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ส่งผลให้ผู้บริหารกิจการต้องการข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและชัดเจนถึงผลกระทบของการตัดสินใจเกี่ยวกับส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการออกแบบผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีการผลิตที่มีต่อความสามารถทำกำไรของกิจการ นักวิชาการด้านบัญชีบริหารที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกา เช่น Copper, Kaplan, Johnson และ Brimson ได้ตั้งข้อสังเกตว่าข้อมูลข่าวสารที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจมักจะได้จากระบบบัญชีการเงิน ซึ่งเน้นการจับคู่ค่าใช้จ่ายกับรายได้เป็นสำคัญ นอกจากนี้ระบบบัญชีต้นทุนที่ใช้อยู่ในหลาย ๆ กิจการ ก็ไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนให้ก้าวไปทันกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารการผลิตและส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ กลุ่มนักวิชาการดังกล่าว จึงได้เสนอระบบการบริหารต้นทุนแบบใหม่ที่เรียกว่าระบบต้นทุนแบบกิจกรรม ABC (Activity-Based Costing System) เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหารหันมาให้ความสำคัญกับการบริหารกิจกรรมและทำให้การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์มีความถูกต้องมากขึ้น

ระบบต้นทุนกิจกรรม (Activity-Based Costing) หรือ ABC เป็นระบบการบริหารต้นทุนที่ขยายวิธีการปันส่วนแบบ 2 ชั้น (Two-Stage Allocation) จากที่เคยใช้อยู่ในระบบการบริหารต้นทุนแบบเดิม โดยมีการระบุตัวผลิตภัณฑ์เป็นแต่ละกิจกรรม โดยตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุนจะเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ การควบคุมและลดต้นทุน ต้นทุนผลิตภัณฑ์จะสูงต่ำขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้กิจกรรมของสินค้านั้น ๆ ในแต่ละชนิด ระบบต้นทุนกิจกรรมจึงเป็นระบบการบริหารและการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่มีความถูกต้องมากกว่าระบบการบริหารต้นทุนแบบเดิม

บริษัท อุตสาหกรรมถุงพลาสติกไทย จำกัด เริ่มก่อตั้งในปี 2530 ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน 80 ล้านบาท ดำเนินกิจการผลิตและจำหน่ายถุงพลาสติก มีโรงงาน 2 แห่งคือ ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และที่กิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีผลิตภัณฑ์หลักอยู่ 3 ชนิด คือ ถุงพลาสติกพิมพ์ลาย ถุงพลาสติกไม่พิมพ์ลายและถุงพลาสติกสำหรับใส่ขยะ โดยจะผลิตตามคำสั่งซื้อจากลูกค้า แต่ละราย ชนิดของสินค้าจะแตกต่างกันในชนิดเนื้อฟิล์ม การพิมพ์ และลักษณะการบรรจุ

จากข้อดีของระบบต้นทุนกิจกรรม จึงเป็นประเด็นทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาถึงการนำระบบต้นทุนกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ในการคำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตของ บริษัท อุตสาหกรรม

อุทสาหกรรมพลาสติกไทย จำกัด เพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากระบบต้นทุนกิจกรรม นำไปใช้ในการวางแผน ควบคุมการผลิต และกำหนดราคาขายสินค้า

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อนำการคำนวณต้นทุนกิจกรรมมาใช้ในการคำนวณค่าใช้จ่ายการผลิต

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้จะทำการศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานหลัก เพื่อจัดทำระบบต้นทุนกิจกรรมของบริษัท อุตสาหกรรมพลาสติกไทย จำกัด

2. วิธีการศึกษา

ข้อมูลปฐมภูมิ

2.1 ศึกษาโครงสร้างองค์กรของแผนกต่าง ๆ ในส่วนของโรงงาน (Organization Chart) ของบริษัท อุตสาหกรรมพลาสติกไทย จำกัด

2.2 ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ จากคำบรรยายลักษณะงาน (Job Descriptions) ของบริษัท อุตสาหกรรมพลาสติกไทย จำกัด

2.3 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม ขั้นตอน กระบวนการผลิต การวางแผนการผลิต การจัดซื้อ ฯลฯ โดยวิธีการเข้าร่วมสังเกตการณ์ของบริษัท อุตสาหกรรมพลาสติกไทย จำกัด และวิธีสัมภาษณ์รายบุคคล (Focused Individual Interview) โดยสัมภาษณ์

1. ผู้จัดการแผนก จำนวน 10 คน คือ

- แผนกผลิต-เป่าและพิมพ์พลาสติก
- แผนกผลิต-ตัดและบรรจุพลาสติก
- แผนกวางแผนและควบคุมการผลิต
- แผนกจัดซื้อ
- แผนกควบคุมคุณภาพ
- แผนกคลังสินค้า
- แผนกทรัพยากรบุคคล
- แผนกธุรการ
- แผนกวิศวกรรม
- แผนกซ่อมบำรุง

2. พนักงานของแผนกต่าง ๆ ทั้ง 10 แผนก จำนวน 20 คน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งรายงานการวิจัย และเอกสารการสัมมนาที่เกี่ยวข้อง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยรวบรวมข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์และนำมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดกิจกรรมตลอดจนการนำเสนอค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนกิจกรรมและต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการคำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตด้วยระบบต้นทุนกิจกรรม ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดราคาขายสินค้า

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ที่สำคัญในการค้นคว้าโดยอิสระนี้ ได้แก่

การปันส่วน (Allocation) หมายถึง¹

1. การแบ่งส่วนของรายได้หรือค่าใช้จ่ายไปยังกิจกรรม กระบวนการผลิต การดำเนินงาน หรือผลิตภัณฑ์ ตามเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น ต้นทุนที่เกิดขึ้น ผลประโยชน์ที่ได้รับ หรือวิธีการที่เหมาะสมอย่างอื่น

2. การกระจายราคาทุนรวมของสิ่งของต่าง ๆ ที่ซื้อมาเป็นหน่วยรวมออกเป็นราคาทุนของสิ่งของแต่ละประเภท

ค่าแรงงานทางตรง (Direct labor) หมายถึง² ค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้าโดยตรง และสามารถคิดเข้าเป็นต้นทุนของหน่วยที่ผลิตได้โดยง่าย

ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง³ ค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าแต่ไม่รวมถึงค่าวัสดุทางตรง และค่าแรงงานทางตรง

ต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Cost) หมายถึง⁴ รายจ่ายที่ประกอบขึ้นเป็นผลิตภัณฑ์ ได้แก่ วัสดุ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตต่าง ๆ

วัสดุทางตรง (Direct Material) หมายถึง⁵ มูลค่าของวัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้าโดยตรงและเป็นส่วนสำคัญที่สามารถคิดเข้าเป็นต้นทุนของหน่วยที่ผลิตได้โดยง่าย

¹ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. ศัพท์บัญชี. :2538 หน้า 10

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 42.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 65.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 75.

⁵ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. ศัพท์บัญชี. :2538 ,หน้า 42.

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

เพื่อให้สามารถนำระบบต้นทุนกิจกรรมมาใช้ในการคำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved